

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 98
Χειμώνας 2022 - 2023

Κοινή γνώμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Εθνική Έκθεση Ελλάδα

Έρευνα: Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2023

Η έρευνα αυτή έγινε κατόπιν αιτήματος και υπό τον συντονισμό της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Η ανάλυση των στοιχείων της έρευνας για την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα έγινε από την Όλγα Σταυροπούλου,
Μίλητος Συμβουλευτική.

Αυτό το έγγραφο δεν αντιπροσωπεύει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι ερμηνείες και οι απόψεις που περιέχονται σε αυτό είναι αποκλειστικά των συγγραφέων.

Τίτλος έργου	Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 98- Χειμώνας 2022-2023 Κοινή γνώμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Εθνική Έκθεση
Γλωσσική εκδοχή	EL
Μέσο/Τεύχος	PDF/Volume_01
Αριθμός καταλόγου	NA-AO-23-013-EL-N
ISBN	978-92-68-01141-6
ISSN	1977-3927
DOI	10.2775/272587

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Φωτογραφίες: Getty Images

ΓΪΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΌΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
I. ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	6
II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	9
III. ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	12
IV. ΔΙΕΘΝΕΪΣ ΠΡΟΚΛΉΣΕΙΣ	14
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 98 Χειμώνας 2022 - 2023

Το «Τακτικό Ευρωβαρόμετρο EB98» διεξήχθη δια ζώσης από την Kantar Public στο διάστημα 12 Ιανουαρίου – 6 Φεβρουαρίου 2023, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας). Η έρευνα διεξήχθη στα 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις 7 υποψήφιες προς ένταξη χώρες (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Τουρκία), καθώς και στην Τουρκοκυπριακή Κοινότητα, στην περιοχή όχι υπό τον άμεσο έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Κοσσυφοπέδιο (η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244(1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη Διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου), τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Στο ελληνικό τμήμα της έρευνας συμμετείχαν 1.014 πολίτες, από ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Όπου χρησιμοποιείται ο όρος «Ευρωπαίοι πολίτες» ή «υπόλοιποι Ευρωπαίοι πολίτες» αναφέρεται στον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU27), δηλαδή στα αποτελέσματα που καταγράφηκαν στα 27 κράτη-μέλη. Επίσης, οι ενδείξεις (+) και (-) αποτυπώνουν συγκρίσεις, δηλαδή την αύξηση ή μείωση των ποσοστιαίων μονάδων που καταγράφηκαν σε προηγούμενη έρευνα (EB97: Καλοκαίρι 2022), συγκριτικά με την παρούσα, σε πεδία που συμπίπτουν και παρουσιάζουν ενδιαφέρον. Ωστόσο σε περιπτώσεις όπου οι ερωτήσεις δεν είχαν αποτυπωθεί στην έρευνα EB97 η σύγκριση πραγματοποιείται με την πριν από ένα έτος έρευνα EB96 (Χειμώνας 2021-2022).

Ι. ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

1 Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θετική εικόνα για την Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει να εκφράζει το 45% (μείωση -2) των Ευρωπαίων πολιτών (EU), με το αντίστοιχο ελληνικό ποσοστό να κυμαίνεται στο 35%, σημειώνοντας αύξηση (+4) από την αντίστοιχη προηγούμενη έρευνα (EB97), ενώ αρνητική εικόνα έχει 28% (-3) των Ελλήνων (EU: 18%, αύξηση +2). Ουδέτερη στάση εμφανίζεται να έχει 37% (-1) των Ελλήνων και 36% των Ευρωπαίων ερωτηθέντων.

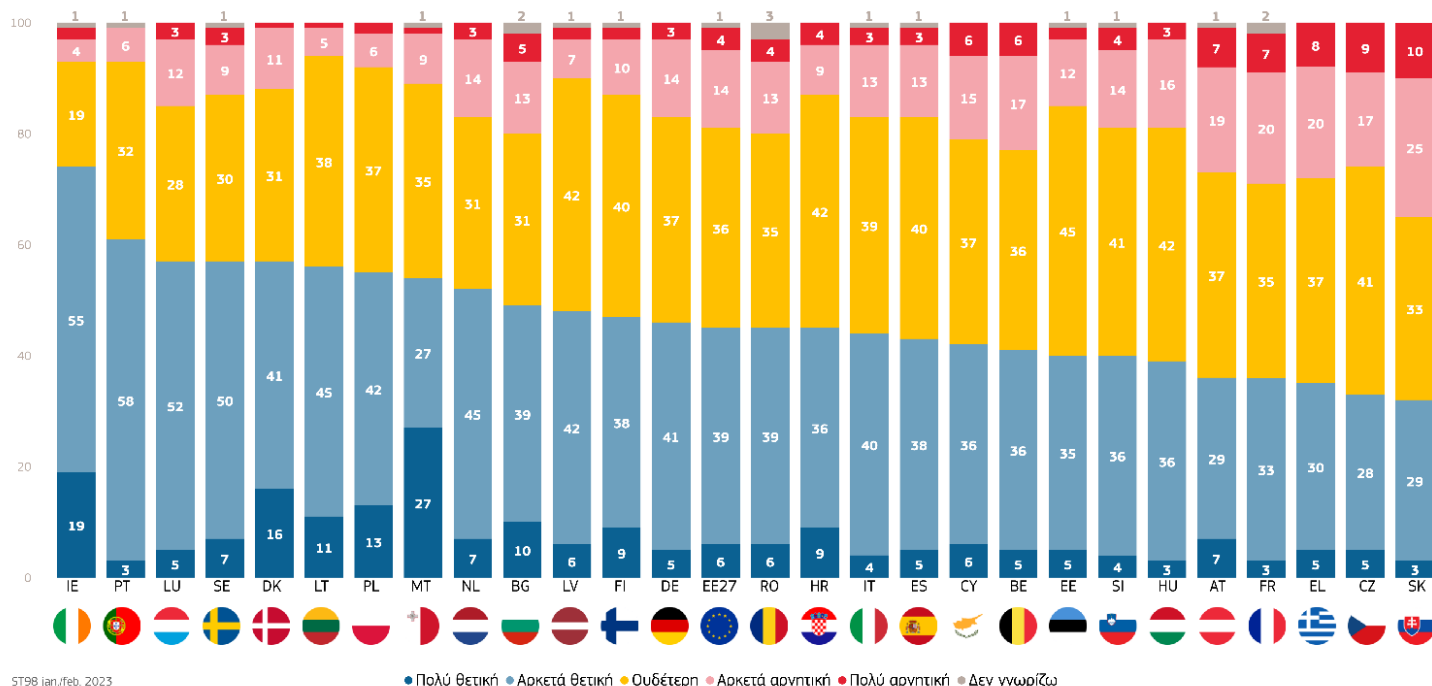
Ως προς τη σπουδαιότητά τους, η διασφάλιση της ειρήνης μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. (EL: 63%. Πρόκειται για σημαντική αύξηση +10 ποσοστιαίων μονάδων συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα, προφανής απόρροια της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία - EU27: 52% +6), και η ελεύθερη κυκλοφορία ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών εντός της Ε.Ε. (EL: 53%-13, EU27: 46% -4) αναδεικνύονται ως τα πιο **θετικά αποτελέσματα που έχει επιτύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση**. Στη συνέχεια, όπως ιεραρχούνται από τους ερωτηθέντες πολίτες εμφανίζονται τα παρακάτω αποτελέσματα: το ευρώ (EL: 35%, με σημαντική διαφορά από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο EU27: 22%), η οικονομική δύναμη της Ε.Ε. (EL: 23% -10, EU27: 16% -7), η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. (EL: 21% -6, EU27: 18% -7), το επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας στην Ε.Ε. π.χ. υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, συντάξεις (EL: 15%+9, EU27: 12% -5), η πολιτική και διπλωματική επιρροή της Ε.Ε. στον υπόλοιπο κόσμο (EL: 14% -18, EU27: 21% +2). **Αξιοσημείωτη είναι η μείωση του ποσοστού που αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος στις 3 τελευταίες έρευνες**, από 17% (EB96) σε 8% (EB97) και τώρα 5% (-3) EB98, EU27: 10% -3) καθώς και η φροντίδα για την ευημερία των ανθρώπων (EL: 3% -1, EU27: 7% -4).

Με ιδιαίτερος υψηλό ποσοστό, οι Έλληνες πολίτες, αναγνωρίζουν στην **Ευρωπαϊκή Ένωση ότι διαθέτει τόσο τη δύναμη όσο και τα εργαλεία να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των πολιτών της**, στην παγκόσμια οικονομία (EL: 81%, EU27: 70%).

Αναφορικά με τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Ε.Ε., συνεχίζεται η μείωση του (αρνητικού) ποσοστού δυσαρέσκειας - όπως καταγράφεται στις τελευταίες δύο έρευνες- παραμένοντας ωστόσο το υψηλότερο (αρνητικό) ποσοστό της έρευνας και κατά 16 μονάδες υψηλότερο από τον **ευρωπαϊκό μέσο όρο** (EL: 55% -6, EU27: 39% +2). Σε εθνικό επίπεδο, οι ερωτηθέντες δυσανασχετούν με τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας σε ακόμα υψηλότερο ποσοστό 63% -6 (EU27: 41%).

Γενικότερα, η πεποίθηση των Ελλήνων (EL: 67% -2, EU27: 65%-1) είναι ότι **μόνο εντός της Ε.Ε. μπορεί η Ελλάδα να αντιμετωπίσει καλύτερα το μέλλον**, σε ένα πλαίσιο ασφάλειας και επιδίωξης κοινών συμφερόντων.

D78 Γενικά, η εικόνα που έχετε για την ΕΕ είναι πολύ θετική, αρκετά θετική, ουδέτερη, αρκετά αρνητική ή πολύ αρνητική; (%)

2 Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια: αίσθηση του «ανήκειν» & δικαιώματα

Οι Έλληνες αισθάνονται πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL: 56% +2, EU27: 74%), αν και συνεχίζουν να πιστεύουν ότι τα συμφέροντα της χώρας τους δεν λαμβάνονται όσο θα έπρεπε υπόψη στην Ε.Ε. (EL: 61% -9, EU27: 34%). Τα κυριότερα δε στοιχεία που ενισχύουν την αίσθηση του «ανήκειν» είναι ο πολιτισμός των ευρωπαϊκών κρατών-μελών ως το βασικότερο στοιχείο που τους συνδέει με την Ε.Ε. (EL: 37% -7, EU27: 22% -2), η αντίληψη ενός ενιαίου γεωγραφικού χώρου (EL: 33% +3, EU27: 19%) και η οικονομία (EL: 33% -2, EU27: 24%). Ακολουθούν άλλα στοιχεία που ενισχύουν το αίσθημα του «ανήκειν» μεταξύ των πολιτών της Ε.Ε. όπως η κοινή τους ιστορία (EL: 27% , EU27: 20% -2) και οι κοινές τους αξίες (EL: 23% +1, EU27: 23%, -1), οι εφευρέσεις, η επιστήμη και η τεχνολογία (EL: 20% +5, EU27: 14% +1), η αλληλεγγύη που διακρίνει τις ευρωπαϊκές κοινωνίες (EL: 20%, EU27: 21%-1), το κράτος δικαίου

(EL: 16% +3, EU27: 19% -2), ο αθλητισμός (EL: 16% -1, EU27: 15%), η εκπαίδευση (EL: 13% -4, EU27: 13% -1), οι γλώσσες (EL: 9% -1, EU27: 8% -1), η θρησκεία (EL: 8% -3, EU27: 7%), η μέριμνα για το περιβάλλον (EL: 7% +2, EU27: 17% +1), η υγειονομική περίθαλψη και οι συντάξεις (EL: 5% +1, EU27: 10% -1).

Έλληνες και λοιποί Ευρωπαίοι επιθυμούν να μαθαίνουν ολοένα και περισσότερα για τα δικαιώματά τους ως Ευρωπαίοι πολίτες (EL: 79% +3, EU27: 69% +1), ειδικότερα δε όσοι δηλώνουν ότι δεν τα γνωρίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό (EL: 52% -4, EU27: 41% -3). Ωστόσο, πολλοί είναι και εκείνοι που δηλώνουν ότι έχουν ικανοποιητική γνώση των δικαιωμάτων τους ως Ευρωπαίοι πολίτες (EL: 51% +7, EU27: 58% -3).

3 Εμπιστοσύνη στους θεσμούς και τα θεσμικά όργανα

Η **δυσπιστία παραμένει σε υψηλά επίπεδα**, με τους Έλληνες να μην εμπιστεύονται κανέναν από τους θεσμούς που παραθέτει η έρευνα και συγκεκριμένα: τα πολιτικά κόμματα (EL: 87% -3, EU27: 75%), την ελληνική κυβέρνηση (EL: 74% -1, EU27: 63% +2 εκάστοτε εθνική κυβέρνηση), τη Βουλή των Ελλήνων (EL: 71% -3, EU27: 61% +1 εκάστοτε εθνική βουλή), τη δημόσια διοίκηση (EL: 70%-3, EU27: 44%-2), και τις περιφερειακές/τοπικές δημόσιες αρχές (EL: 61% -6, EU27: 39%-2).

Εμπιστοσύνη εκφράζεται από την ελληνική κοινή γνώμη για τον στρατό (EL: 79% -4, EU27: 71%), την αστυνομία (EL: 70%, EU27: 70%+1), την υγεία και το ιατρικό προσωπικό (EL: 66% -8, EU27: 76%), και τη δικαιοσύνη (EL: 56% -2, EU27: 54%+2).

Αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, συνεχίζουν να εκφράζουν δυσπιστία (EL: 60% +1, EU27: 45% +1), όπως και για τα θεσμικά της όργανα, με τα ελληνικά ποσοστά να εμφανίζονται ως τα υψηλότερα αρνητικά της έρευνας: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (EL: 67% -6, EU27: 38% -1), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (EL: 63% -1, EU27: 37% -1), Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (EL: 59% +2, EU27: 37% +1). Σημειώνεται δε ότι ο μέσος ευρωπαίος πολίτης εμπιστεύεται το NATO (EU27 50% -1) και τα Ηνωμένα Έθνη, (EU27: 48%-1) την ώρα που οι Έλληνες εκφράζουν δυσπιστία και για αυτούς τους θεσμούς, σε υψηλά ποσοστά 73% -2 και 62% -5 αντίστοιχα.

Εμπιστοσύνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζεται από 37% (EU27: 47%-2) όπως και στα θεσμικά της όργανα από 24% της ελληνικής κοινής γνώμης (EU27: 32%) σύμφωνα με την έρευνα EB97. Αν και χαμηλή, είναι υψηλότερη από αυτήν απέναντι στα εθνικά θεσμικά όργανα.

Έλλειμμα εμπιστοσύνης καταγράφεται απέναντι και στα ελληνικά ΜΜΕ, (EL: 80% -1, EU27: 58% +20), με ενισχυμένη την άποψη ότι οι **πληροφορίες που παρέχουν τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι αναξιόπιστες** (EL: 64% +7, EU28: 36% +1) και αλλοιωμένες λόγω χειραγώγησης από πολιτικά / οικονομικά / εμπορικά συμφέροντα (EL: 78% -3 το μεγαλύτερο αρνητικό ποσοστό της έρευνας για 2^η χρονιά, EU27: 46% -5) και ότι οι ερωτώμενοι είναι αποδέκτες ψευδών πληροφοριών και ειδήσεων (EL: 89% +2, EU27: 69% -1). Μάλιστα, το ποσοστό που δηλώνει ότι αναγνωρίζει εύκολα πότε αυτό συμβαίνει είναι μειωμένο σε σχέση με την έρευνα , για 2^η συνεχόμενη χρονιά (EL EB96: 68% -13 EB98: 60% -8, EU: 27 EB96: 62% -3 EB98: 61% -1). Πρόκειται για ένα φαινόμενο που πλήττει σοβαρά τη δημοκρατία (EL: 90% -1, EU27:

81% & CY: 96%) και τη χώρα (EL: 90% -1, το μεγαλύτερο αρνητικό ποσοστό της έρευνας, EU27: 76% -2). **Το διαδίκτυο εμφανίζεται ως πρώτη επιλογή των Ελλήνων για την ενημέρωσή τους για τα πολιτικά τεκταινόμενα στην Ε.Ε.** σημειώνοντας παράλληλα αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη έρευνα τόσο σε ελληνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (EL: 69% +10, EU27: 54% +6), ενώ στη συνέχεια προτιμούν να αντλούν πληροφόρηση από την τηλεόραση (EL: 62%, EU27: 58% και τα ειδησεογραφικά κανάλια 52% και 51% αντίστοιχα). Ακολουθούν οι ενημερωτικοί ιστότοποι, τα ειδησεογραφικά περιοδικά (EL: 51%, EU27: 40%), τα κοινωνικά δίκτυα στο διαδίκτυο (EL: 47%, EU27: 29%), το ραδιόφωνο (EL: 23%, EU27: 33%), τα ιστολόγια (EL: 22%, EU27: 3%), και ο γραπτός τύπος (EL: 17%, EU27: 25%).

Το διαδίκτυο προτιμούν επίσης για να αντλήσουν πληροφόρηση για την Ε.Ε., τις πολιτικές της και τους θεσμούς της (EL: 62%, EU27: 47%), και στη συνέχεια προτιμούν την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το γραπτό τύπο (EL: 56%, EU27: 52%), τις συζητήσεις με φίλους, και συγγενείς (EL: 55%, EU27: 29%), τους ενημερωτικούς ιστότοπους, τα ειδησεογραφικά περιοδικά (EL: 41%, EU27: 30%), τα κοινωνικά δίκτυα (EL: 36%, EU27: 18%), και τέλος τα ιστολόγια (EL: 15%, EU27: 3%). Ειδικότερα για τα κοινωνικά δίκτυα, 74% του ελληνικού δείγματος (EU: 66% +6) βρίσκει ότι αποτελούν ένα σύγχρονο τρόπο για να είμαστε ενήμεροι για τα πολιτικά ζητήματα, παράλληλα μας προτρέπουν να ενδιαφερθούμε για τα πολιτικά δρώμενα και ζητήματα (EL: 62% -1, EU27: 66% +4), και μας προσφέρουν μια πλατφόρμα για να εκφράσουμε τη γνώμη μας σχετικά (EL: 70% +2, EU27: 61% +4). Ωστόσο, αξιολογούν ως αναξιόπιστη τη σχετική ενημέρωση από τα κοινωνικά δίκτυα (EL: 56% +6, EU60%).

Σε κάθε περίπτωση, **το έλλειμμα ενημέρωσης των Ελλήνων για τα ευρωπαϊκά θέματα παραμένει υψηλό** (EL: 67% -4) | αθροιστικά «όχι και τόσο καλά ενημερωμένοι» + «καθόλου ενημερωμένοι» (EU27: 56% -8).

Να σημειωθεί ότι για την ανάλυση της παραπάνω παραγράφου και των προτιμήσεων των ερωτηθέντων λόγω απουσίας των αντίστοιχων θεματικών στην έρευνα EB97 (Καλοκαίρι 2022), η σύγκριση έχει γίνει με την αντίστοιχη έρευνα πριν από ένα έτος EB96 (Χειμώνας 2021-2022).

II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1 Ποιότητα ζωής και προσδοκίες

Το ποσοστό ικανοποίησης για την καθημερινή ζωή των Ελλήνων πολιτών, καταγράφει μικρή μείωση (ΕΛ: 58% -4), ενώ κακή θεωρούν και την κατάσταση που βρίσκεται η χώρα τους (ΕΛ: 79% -5, από τα υψηλότερα αρνητικά ποσοστά της έρευνας μαζί με αυτά της Βουλγαρίας 83%, Ουκρανίας 80%, Σλοβακίας 79%), ΕU27: 58% εκάστοτε εθνική κατάσταση). Διαφορετική είναι η εικόνα που διαμορφώνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με το μέσο όρο «ικανοποίησης» να είναι αισθητά υψηλότερος (ΕU27: 83% -2).

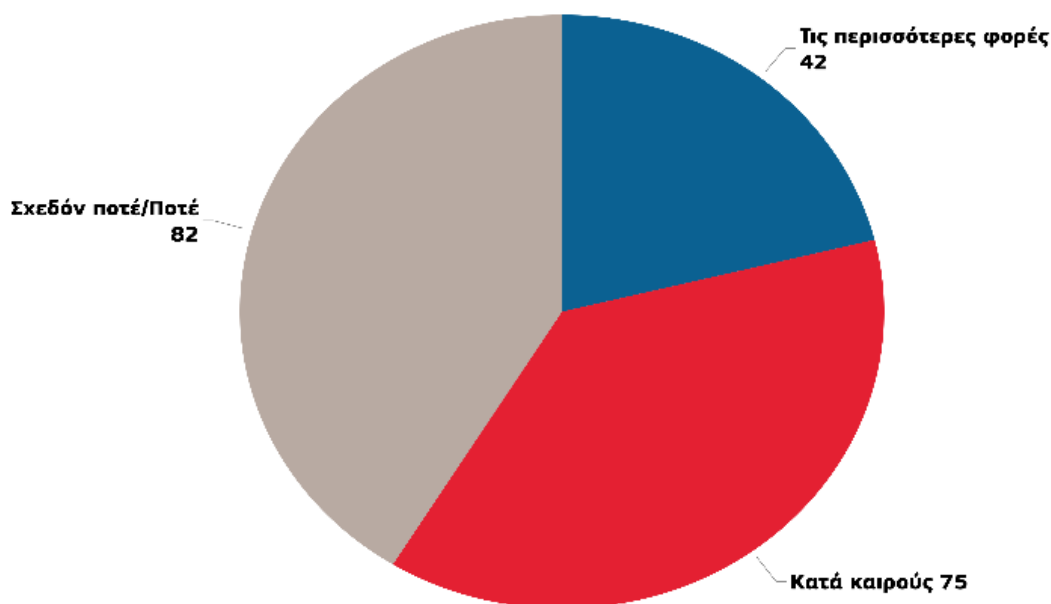
Αντίστοιχα, 9 στους 10 βρίσκουν ότι η ελληνική οικονομία είναι σε κακή κατάσταση (ΕΛ: 88% -4, ΕU27: 63% -1 για την εκάστοτε εθνική οικονομία), καταγράφοντας το υψηλότερο αρνητικό ποσοστό στην παρούσα έρευνα. Μάλιστα προβλέπουν ότι η ελληνική οικονομία θα είναι ίδια (38% +3) ή χειρότερη (39% -10), με τα αντίστοιχα ποσοστά για τους Ευρωπαίους πολίτες να διαμορφώνονται στο 35% +7 (ίδια) και 43% -10 (χειρότερη - η ευρωπαϊκή πρόβλεψη είναι πιο δυσόιωνη από την ελληνική) για την κατάσταση της εκάστοτε εθνικής οικονομίας.

Ειδικότερα για τα οικονομικά της οικογένειας και του νοικοκυριού οι μισοί Έλληνες αγωνιούν για το πώς θα τα καλύψουν (ΕΛ: 51%, ΕU27: 28%) και δηλώνουν, στην πλειοψηφία τους, ότι **δυσκολεύονται να πληρώσουν τους μηνιαίους λογαριασμούς** (ΕΛ: 81% -3 αθροιστικά: δηλ. 33% -1 τις περισσότερες φορές & 48% -2 κατά καιρούς, ΕU27: 36% -1). Μόνο 1 στους 5 φαίνεται να μην αντιμετώπισε καμία δυσκολία στην πληρωμή των λογαριασμών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να απέχει σημαντικά, αναδεικνύοντας μια διαφορετική πραγματικότητα μεταξύ Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών (ΕΛ: 19% +3, ΕU27: 63% -1).

Γι' αυτό και οι Έλληνες ανησυχούν περισσότερο από τους υπόλοιπους Ευρωπαίους για την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους (ΕΛ: 51%, ΕU27: 28%).

Ως προς την κατάσταση της ευρωπαϊκής οικονομίας, Έλληνες και λοιποί Ευρωπαίοι πολίτες την αξιολογούν αρνητικά (ΕΛ: 56%, ΕU27: 51%), αν και σημαντική μερίδα της κοινής γνώμης έχει θετική εικόνα (ΕΛ: 38% +2 και ΕU27: 40%).

D60 Στη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών, θα λέγατε ότι είχατε δυσκολίες να πληρώσετε τους λογαριασμούς σας στο τέλος του μήνα... ; (ΕΕ27) (%)

Τις περισσότερες φορές	=
Κατά καιρούς	2 ▼
Σχεδόν ποτέ/Ποτέ	2 ▲

(ST98 jan./feb. 2023 - ST97 juni/juli 2022)

ST98 jan./feb. 2023

2 Σημαντικότερα θέματα για την Ελλάδα και την Ε.Ε.

Διευκρινίζεται ότι η έρευνα διεξήχθη σχεδόν ένα χρόνο από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, ενώ η ενεργειακή κρίση έχει προκαλέσει σημαντική άνοδο των τιμών, του πληθωρισμού και του κόστους διαβίωσης. Συνεπώς η έρευνα εντοπίζει τις προκλήσεις όπως τις αξιολόγησαν εκείνη την περίοδο οι ερωτηθέντες, τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τα σημαντικότερα θέματα που απασχολούν την Ελλάδα είναι η άνοδος των τιμών / ο πληθωρισμός / το κόστος διαβίωσης (EL: 61% +6, σημειώνοντας αύξηση από την προηγούμενη έρευνα, EU27: 53% -1), η οικονομική κατάσταση (EL: 33%, EU27: 19%-1), η ανεργία (EL: 22%+2, EU27: 10% +1), η παροχή ενέργειας (EL: 22% +4, EU27: 19%-3) και η υγεία (EL: 15% -6, EU: 14%).

Διαπιστώνεται μετατόπιση της υγείας στη 5^η θέση ενώ έχει ανέβει σημαντικά το ζήτημα της παροχής ενέργειας στην 1^η πεντάδα με ποσοστό 22% ενώ στην προηγούμενη έρευνα είχε συγκεντρώσει 4%. Ακολουθούν, με ποσοστά ίσα ή μικρότερα του 10% η διεθνής κατάσταση, η μετανάστευση, η εγκληματικότητα, το δημόσιο

χρέος, η φορολογία, το εκπαιδευτικό σύστημα, οι συντάξεις, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η τρομοκρατία και η στέγαση.

Κοινά φαίνεται να είναι τα θέματα και σε επίπεδο Ε.Ε. με την ακόλουθη ιεράρχηση: άνοδος τιμών / πληθωρισμός / κόστος διαβίωσης (EL: 27% +5, EU27: 18% -16), οικονομική κατάσταση (EL: 21% +5, EU27: 18% -1), παροχή ενέργειας (EL: 43% +3, EU27: 26% -2). Ακολουθούν με ποσοστά ίσα ή μικρότερα του 10%, η υγεία, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η τρομοκρατία η εγκληματικότητα, η φορολογία και οι συντάξεις, η ανεργία, η διεθνής κατάσταση, το εκπαιδευτικό σύστημα, η στέγαση και το δημόσιο χρέος.

III. ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1 Κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές

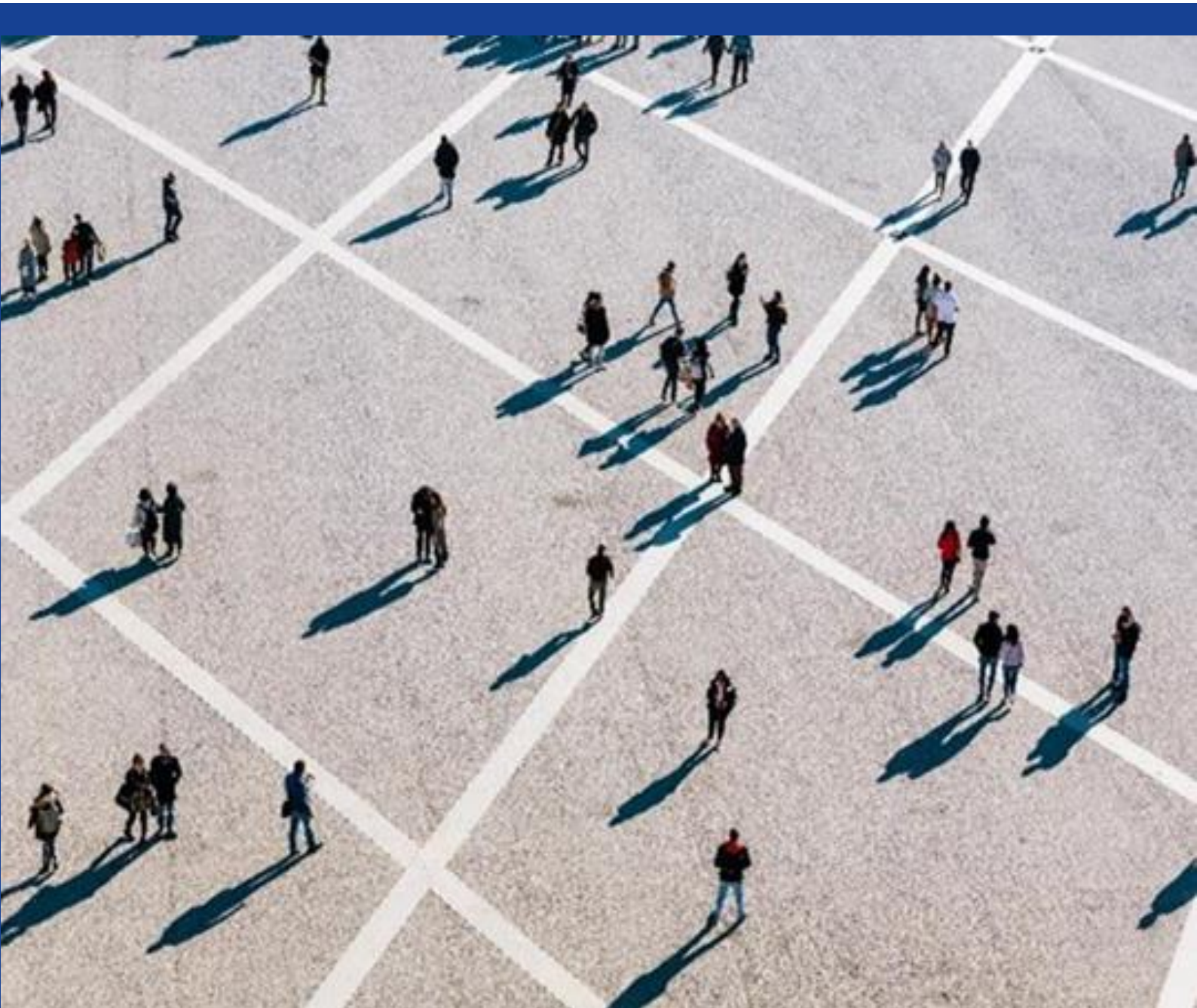
Σταθερά υπέρ των κοινών ευρωπαϊκών πολιτικών τάσσονται για ακόμα μια φορά Έλληνες και λοιποί Ευρωπαίοι πολίτες, με την **ελεύθερη μετακίνηση των πολιτών της Ε.Ε.** να βρίσκεται στην πρώτη θέση διασφαλίζοντας στους πολίτες της την επιλογή να ζήσουν, να εργαστούν, να σπουδάσουν και γενικότερα να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά οπουδήποτε εντός της Ένωσης (EL: 90% -1, EU27: 85% +1).

Ακολουθούν (με θετικό πρόσημο) η ανάγκη για κοινή ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης (EL: 79% -1, EU27: 70%), η κοινή ενεργειακή πολιτική (EL: 79%, EU27: 74% -1), η κοινή πολιτική άμυνας (EL: 76% -2, EU27: 77%), η κοινή εξωτερική πολιτική για όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (EL: 73% -1, EU27: 70% -1), η κοινή εμπορική πολιτική (EL: 73%-3, EU27: 72% -2), η κοινή ενεργειακή

πολιτική μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. (EL: 79% , EU27: 74% -1) και η κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για την υγεία (EL: 74% -4 , EU27: 67%-3).

Η εμπιστοσύνη στην Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση (ευρώ) παραμένει υψηλή (EL: 75% -2, EU27: 71% -1), όπως επίσης και η προτίμησή τους σχετικά με τις πολιτικές για τη διεύρυνση της Ε.Ε. (EL: 51%-4, EU27: 52% -5).

IV. ΔΙΕΘΝΕΪΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

1 Διαχείριση της πανδημίας

Η κρίση του κορωνοϊού οδήγησε την ευρωπαϊκή οικονομία σε ύφεση και για αυτό το λόγο η Ευρωπαϊκή Ένωση κατάρτισε ένα σχέδιο ανάκαμψης 800 δισ. ευρώ, με τίτλο Next Generation EU / Επόμενη Γενιά Ε.Ε. για τη στήριξη της οικονομίας μέσω επιχορηγήσεων και δανείων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ανάκαμψη θα είναι βιώσιμη, ομοιόμορφη, χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη για όλα τα κράτη μέλη. Περισσότεροι από τους μισούς απαντήσαντες (52%) θεωρούν το **Σχέδιο Ανάκαμψης NextGenerationEU ένα αποτελεσματικό μέτρο για την αντιμετώπιση των τρεχουσών οικονομικών προκλήσεων** (EL: 52%+2, EU27: 54%-2).

Όσο για τα ειδικότερα μέτρα που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της πανδημίας, καταγράφεται δυσαρέσκεια τόσο σε ευρωπαϊκό (EL: 54% -3, EU 37%) όσο και σε εθνικό επίπεδο (EL: 54% -7, EU27: 40% -3).

Σημαντικό εύρημα της φετινής έρευνας αποτελεί ότι 1 στους 2 Έλληνες ερωτηθέντες πιστεύουν ότι **μπορούν μελλοντικά να εμπιστευθούν την Ε.Ε. για τη λήψη αποφάσεων** σχετικά με την αντίδραση της Ε.Ε. στην πανδημία του κορωνοϊού (EL: 50% +1, EU27: 63%).

2 Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία

Γενικά, η πλειονότητα των Ελλήνων πολιτών (62%) δεν δηλώνει ικανοποίηση από την αντίδραση της ελληνικής κυβέρνησης (EL: 62% -2, EU27: 40%) αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL: 57% +22, EU27: 38% +21) στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Σημειώνεται ότι η σύγκριση γίνεται με την έρευνα EB97 η οποία έλαβε χώρα λίγους μήνες μετά τη ρωσική εισβολή (17/06 - 17/07/2022).

Οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί η Ε.Ε., πιο συγκεκριμένα αναφορικά με τις κυρώσεις κατά της ρωσικής κυβέρνησης, με τις οποίες συμφωνούν περισσότερο οι ερωτηθέντες, είναι η παροχή ανθρωπιστικής στήριξης στους ανθρώπους που έχουν πληγεί από τον πόλεμο (EL: 97% +1, EU27: 91% -1), η θετική υποδοχή στην Ε.Ε. των ανθρώπων που εγκαταλείπουν τη χώρα τους λόγω πολέμου (EL: 95% -2, EU27: 88% +2), η παροχή οικονομικής στήριξης στην Ουκρανία (EL: 66% -9, EU27: 77% -3), η επιβολή οικονομικών κυρώσεων στη ρωσική κυβέρνηση, στις εταιρείες και σε συγκεκριμένα άτομα της Ρωσίας (EL: 55% -5, EU27: 74% -4), η απαγόρευση σε κρατικά ΜΜΕ της Ρωσίας, όπως το Sputnik και το Russia Today, να μεταδίδουν στην Ε.Ε. (EL: 44% +3 EU27: 67% +3) και η χρηματοδότηση της αγοράς και της παροχής στρατιωτικού εξοπλισμού στην Ουκρανία (EL: 36% +5, EU27: 65% +3).

Ο αντίκτυπος του πολέμου είναι αισθητός, με **70% (-4) των Ελλήνων (EU27: 81% -2) να αντιλαμβάνεται την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία ως απειλή τόσο για την ασφάλεια της Ε.Ε., όσο και της χώρας** (EL: 62% -6 για την Ελλάδα, EU27: 76% εκάστοτε χώρα).

Στο σύνολό τους, οι ερωτηθέντες της έρευνας απαντούν ότι η Ε.Ε. πρέπει να ενισχύσει τις δυνατότητές της στην παραγωγή

στρατιωτικού εξοπλισμού (EL: 67% -2, EU27: 69% -2), και ότι η αγορά στρατιωτικού εξοπλισμού από τα κράτη-μέλη απαιτεί καλύτερο συντονισμό (EL: 79% -3, EU27: 80%).

66% (-2) των Ελλήνων ερωτηθέντων θεωρεί ότι θα πρέπει να δαπανούνται περισσότερα χρήματα για την άμυνα στην Ε.Ε. (EU27: 77% -7) ενώ σημαντική αύξηση, τόσο στον ελληνικό μέσο όρο όσο και στον ευρωπαϊκό, καταγράφεται στην σημασία που δίνεται από τους πολίτες σε ό,τι αφορά την ενίσχυση της συνεργασίας των κρατών-μελών σε αμυντικά ζητήματα, σε επίπεδο Ε.Ε. (EL: 59% +23, EU27: 68% +16).

Η εισβολή των ρωσικών στρατευμάτων στην Ουκρανία πριν από ένα χρόνο ανέτρεψε όλες τις ισορροπίες στην ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας, με την πλειοψηφία των ερωτηθέντων να συμφωνεί ότι η Ε.Ε. πρέπει να μειώσει, το συντομότερο δυνατό την εξάρτησή της από τις ρωσικές πηγές ενέργειας (EL: 83% +1, EU27: 84% -2), και ότι πρέπει να επενδύσει μαζικά σε ανανεώσιμες πηγές, όπως η αιολική και η ηλιακή ενέργεια (EL: 89% -1, EU27: 86% +1).

Έλληνες και λοιποί Ευρωπαίοι πολίτες συμφωνούν, ότι σε βάθος χρόνου, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μπορούν να μειώσουν την τιμή που πληρώνουμε για την κατανάλωση ενέργειας (EL: 82% -7, EU27: 80%). Η μείωση των εισαγωγών πετρελαίου και φυσικού αερίου, και η επένδυση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας κρίνονται ως σημαντικές για τη γενικότερη ασφάλεια των Ευρωπαίων πολιτών (EL: 87% -1, EU27: 84%) ενώ συντάσσονται με την άποψη ότι τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. πρέπει να αγοράζουν από κοινού ενέργεια από άλλες χώρες, ώστε να εξασφαλίζουν καλύτερη τιμή (EL: 82% -8, EU27: 85% +2). Σημαντικό αλλά και αυξανόμενο, τέλος, είναι το ποσοστό των Ελλήνων πολιτών που δηλώνει ότι έχει ήδη λάβει μέτρα για τη μείωση της δικής του ενεργειακής κατανάλωσης (EL: 78% +10, EU27: 81% +3).

Η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων βρίσκει ότι **ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις για την Ελλάδα όπως επίσης και για τους ίδιους** (EL: 95% -3, EU27: 86% -2 και EL: 87% -5, EU27: 63% +1) αντίστοιχα.

Τέλος, σημαντικό είναι το ποσοστό που ισχυρίζεται ότι **με την αντίθεσή της στη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η Ε.Ε. υπερασπίζεται τις ευρωπαϊκές αξίες** (EL: 65% -5, EU27: 78% -1).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρούσα έρευνα βρίσκει τους πολίτες της Ελλάδας και της Ε.Ε. με την προσδοκία ότι η πανδημία του κορωνοϊού τελειώνει. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία ωστόσο έχει επιφέρει μια νέα κρίση, με μεγάλες επιπτώσεις στην ενέργεια και με άμεσες συνέπειες, όπως η πρωτοφανής άνοδος των τιμών, του πληθωρισμού και του κόστους διαβίωσης. Υγεία, οικονομία, ανεργία και αύξηση του κόστους διαβίωσης, εντοπίζονται ως οι σημαντικότερες προκλήσεις για την Ελλάδα την παρούσα περίοδο.

Κατά τη διάρκεια του 2022, η αύξηση του κόστους της ενέργειας, καθώς και οι αλυσιδωτές επιδράσεις που οδήγησαν σε ανατίμηση αγαθών και υπηρεσιών έγινε ιδιαίτερα αισθητή, με την πλειονότητα των Ελλήνων να θεωρεί ότι η ποιότητα της ζωής τους έχει επιδεινωθεί.

Με αυτά τα δεδομένα, η πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών **συνεχίζει να θεωρεί ότι μόνο εντός της Ε.Ε. μπορεί η χώρα να αντιμετωπίσει καλύτερα το μέλλον**, καθώς της παρέχεται ένα πλαίσιο ασφάλειας και επιδίωξης κοινών συμφερόντων. Ιδιαίτερη αξία για την αίσθηση του «ανήκειν» στην Ε.Ε. έχει ο πολιτισμός ως κοινό σημείο αναφοράς και ως το σημαντικότερο στοιχείο που ενισχύει την αίσθηση του «ανήκειν».

Στο πεδίο της διαχείρισης της πανδημίας, οι περισσότεροι Έλληνες (όπως και οι περισσότεροι λοιποί Ευρωπαίοι πολίτες) θεωρούν ότι η Ε.Ε. ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά στις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού, ενώ ο αντίκτυπος του πολέμου είναι αισθητός, με την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία να αντιμετωπίζεται ως απειλή τόσο για την ασφάλεια της Ε.Ε., όσο και της Ελλάδας.

Η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων θεωρεί ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις για την Ελλάδα αλλά πολύ περισσότερο απασχολεί τους Έλληνες η μέριμνα για την εξασφάλιση πηγών ενέργειας καθώς δίνουν μεγαλύτερη έμφαση στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Σε σχέση με το μέλλον της Ε.Ε., όπως διαμορφώνεται από τις κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές, όπως η ελεύθερη μετακίνηση των πολιτών στην Ε.Ε. ώστε να μπορούν να ζουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και να δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά οπουδήποτε εντός της, η Ε.Ε. χαιρεί και πάλι πλήρους αποδοχής από τους Έλληνες.

